

Lausunto

07.08.2024

Asia: VN/36421/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleisestä asumistuesta ja eläkkeensaajan asumistuesta annettujen lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry kiittää mahdollisuudesta lausua oheisesta esitysluonnoksesta. OSKU on toisen asteen ammatillisten opiskelijoiden valtakunnallinen etu-, palvelu- ja harrastusjärjestö. Teemme vaikuttamistyötä amisten edunvalvonnan ja erityisesti koulutus- ja sosiaalipoliittisten teemojen parissa.

OSKU ymmärtää taloudellisen säästöpaineen, mutta on samaan aikaan huolissaan useiden hallituksen esitysten kerrannaisvaikutuksista, jotka pitkälti kohdistuvat heikoimmassa asemassa oleviin. Periaatteellisella tasolla OSKU kannattaakin asumistuen tarkempaa kohdennusta varallisuusharkinnan keinoin säästötoimena verrattuna esimerkiksi indeksi- tai tasoleikkauksiin.

OSKU on kuitenkin skeptinen varallisuuserojen mittauksen tarkkuudesta ottaen huomioon esitysluonnoksen perusteena käytetyn SISU-mikrosimulointimallin epävarmuus ja suuntaa antava luonne. Tuloja tuottamattomia varallisuuden muotoja on vaikea arvioida, eikä niitä ole välttämättä oikeudenmukaista tarkastella varallisuusharkintaa tehtäessä rinnasteisena esimerkiksi merkittäviä pääomatuloja tuottavaan varallisuuteen. Erityisesti perintönä saatua varallisuutta ja sen jälleenmyynnin mahdollisuuksia tulisi tarkastella kriittisesti varallisuusharkintaa käyttöön otettaessa.

OSKU kannattaa esitettyjä kuntaryhmämuutoksia kuitenkin huomauttaen samalla, että monet hallituksen aiemmista esityksistä lisäävät myös toimeentulotukimenoja. Toimeentulotukilain (1412/1997) 1 § 1 momentin mukaan toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki, ja tällaisena se pitäisi nähdä jatkossakin. Sen vuoksi toimeentulotukeen turvautuvien määrän kasvua pitää pyrkiä ehkäisemään niin, että elämiseen riittävä toimeentulo korvataan ensisijaisesti ansiotuloina tai jonain muuna sosiaaliturvan muotona.

Lausuttavaa yleisen asumistuen enimmäisasumismenojen kuntaryhmityksen muuttamisesta (yleisestä asumistuesta annetun lain 10 §)

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Lausuttavaa yleisen asumistuen varallisuusharkinnasta? (yleisestä asumistuesta annetun lain 13 §)

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

OSKU ymmärtää taloudellisen säästöpaineen, mutta on samaan aikaan huolissaan useiden hallituksen esitysten kerrannaisvaikutuksista, jotka pitkälti kohdistuvat heikoimmassa asemassa oleviin. Periaatteellisella tasolla OSKU kannattaakin asumistuen tarkempaa kohdennusta varallisuusharkinnan keinoin säästötoimena verrattuna esimerkiksi indeksi- tai tasoleikkauksiin.

OSKU on kuitenkin skeptinen varallisuuserojen mittauksen tarkkuudesta ottaen huomioon esitysluonnoksen perusteena käytetyn SISU-mikrosimulointimallin epävarmuus ja suuntaa antava luonne. Tuloja tuottamattomia varallisuuden muotoja on vaikea arvioida, eikä niitä ole välttämättä oikeudenmukaista tarkastella varallisuusharkintaa tehtäessä rinnasteisena esimerkiksi merkittäviä pääomatuloja tuottavaan varallisuuteen. Erityisesti perintönä saatua varallisuutta ja sen jälleenmyynnin mahdollisuuksia tulisi tarkastella kriittisesti varallisuusharkintaa käyttöön otettaessa.

Lausuttavaa eläkkeensaajan asumistuen tuloharkinnan kiristämisestä? (eläkkeensaajan asumis-tuesta annetun lain 11 §)

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Lausuttavaa eläkkeensaajan asumistuen omaisuuden vaikutuksen kiristämisestä? (eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 12 §)

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista?

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

OSKU haluaa huomauttaa, että ennakoitu toimeentulotukimenojen kasvu ei ole toivottavaa. Toimeentulotukilain (1412/1997) 1 § 1 momentin mukaan toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki, ja tällaisena se pitäisi nähdä jatkossakin. Sen vuoksi toimeentulotukeen turvautuvien määrän kasvua pitää pyrkiä ehkäisemään niin, että elämiseen riittävä toimeentulo korvataan ensisijaisesti ansiotuloina tai jonain muuna sosiaaliturvan muotona.

Lausuttavaa muista vaikutuksista?

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Lausuttavaa voimaantulosta?

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Sikäli kun hallitus on aikeissa siirtää opiskelijat yleisen asumistuen piiristä opintotuen asumislisän piiriin 1.8.2025, toivoo OSKU, että yleisen asumistuen varallisuusharkintaa aletaan soveltamaan vasta tuosta ajankohdasta lähtien. Näin vältettäisiin opiskelijoihin kohdistuvien asumisen etuuksien jatkuvat ja toistuvat muutokset.

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Härkönen Onni
Suomen Opiskelija Allianssi - OSKU ry